



LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2022. gada 10. oktobrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 168/2022),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Rīgas domes 2022. gada 8. jūnija saistošo noteikumu Nr. 141 “Par reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtību dzīvokļa jautājumu risināšanā” 18. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 97. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Dzīvojamo telpu īres likuma 32. panta pirmajai daļai un spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Saskaņā ar apstrīdēto normu pašvaldības dzīvojamās telpas izīrē uz laiku līdz diviem gadiem, īres līgumā iekļaujot punktu, kas paredz īrnieka un viņa ģimenes locekļu tiesības prasīt līguma pagarināšanu, ja: 1) īrnieks un viņa ģimenes locekļi pilda īres līguma nosacījumus; 2) īrnieka un viņa ģimenes locekļu dzīvesvieta deklarēta izīrētās dzīvojamās telpas adresē; 3) īrniekam, viņa ģimenes loceklim nepieder dzīvošanai derīgs atsevišķs dzīvokļa īpašums vai dzīvojamā māja.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par pašvaldības saistošo noteikumu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā pamatot, ka ir aizskartas Satversmē ietvertās pamattiesības.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs 2011. gadā ar Rīgas pilsētas pašvaldību (šobrīd – Rīgas valstspilsētas pašvaldība) noslēdzis dzīvojamo telpu īres līgumu uz nenoteiktu laiku. Atsaucoties uz apstrīdēto normu, pašvaldība 2022. gada 3. augustā ar vēstuli aicināja viņu noslēgt jaunu īres līgumu uz divu gadu termiņu. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka ar apstrīdētajā normā noteikto īres līguma termiņu ir būtiski aizskartas viņam Satversmes 97. pantā un 105. panta pirmajā un trešajā teikumā noteiktās tiesības.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Personas pamattiesību aizskārums parasti pastāv, ja tiesību norma, kuru persona uzskata par neatbilstošu augstāka juridiska spēka normām, tai ir piemērota. Tomēr pamattiesību aizskārums var tikt konstatēts arī gadījumos, kad apstrīdētā norma personai nav piemērota, bet pastāv tāds apstākļu kopums, kas ļauj Satversmes tiesai pārliecināties par aizskāruma esamību (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 21.1. punktu*).

Kā jau šajā lēmumā norādīts, ar 2022. gada 3. augusta Rīgas valstspilsētas pašvaldības vēstuli Pieteikuma iesniedzējs tika aicināts vērsties pašvaldībā un noslēgt jaunu īres līgumu par viņam iepriekš piešķirto dzīvokli. Ar šo vēstuli Pieteikuma iesniedzējam nedz uzliek kādu jaunu tiesisku pienākumu, nedz arī liedz kādas tiesības. Proti, ar minēto vēstuli nav mainīts viņa tiesību un pienākumu apmērs. Tādējādi nav gūstams apstiprinājums tam, ka apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam būtu piemērota vai citādi būtu radījusi tam kādas nelabvēlīgas tiesiskās sekas. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem nav arī secināmi kādi citi apstākļi, kas ļautu Satversmes tiesai pārliecināties par pamattiesību aizskāruma esību.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 168/2022).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Jānis Neimanis